

ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับซื้อลดตั๋วเงิน

การรับซื้อลดตั๋วเงินเป็นการลงทุนหลายผลประโยชน์ที่สำคัญประเภทหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ เพราะรายได้จำนวนมากของธนาคารได้มาจากการซื้อลดตั๋วเงิน ซึ่งเป็นไปในรูปของดอกเบี้ย (Interest) และค่าธรรมเนียม (Commission) แต่การซื้อลดตั๋วเงินอาจเป็นการลงทุนที่เสี่ยงบาง ซึ่งตามพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ตั๋วเงินซื้อลดจัดเป็นประเภทสินทรัพย์เสี่ยง (Risk Assets) ดังนั้นการวางนโยบายการซื้อลดจึงจะต้องกระทำอย่างรัดกุมและด้วยความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ผลที่ได้รับมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยไม่ขัดกับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ที่ว่าด้วยการใหญ่และกฎข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของอีกด้วย นโยบายเหล่านี้จะต้องผ่านคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบ ก็วางระเบียบออกเป็นคำสั่งเพื่อใช้ในการปฏิบัติ การวางนโยบายควรจะให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งระเบียบวิธีปฏิบัติโดยทั่วไปของธนาคารพาณิชย์เมื่อลูกค้ามีความประสงค์จะกู้เงินโดยเอาตั๋วเงินมาขายลดกับธนาคาร ธนาคารก็จะให้ลูกค้ากรอกขอความในแบบฟอร์มการขอสินเชื่อ ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๑)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาใบคำขอประกอบด้วยหลักใหญ่ดังนี้ -

๑. วงเงินจำกัดซึ่งธนาคารจะพิจารณาอนุมัติตามแต่ประเภทของธุรกิจ
  ๒. เงินที่เหลืออยู่ในธนาคารมีเพียงพอไม่ขัดกับพระราชบัญญัติการธนาคาร
  ๓. ธนาคารมีวัตถุประสงค์ต้องการส่งเสริมกิจการการค้าขึ้นซื้อลด
  ๔. โครงการที่เคยเสนอควรเป็นโครงการที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคต และมีช่องทางที่จะทำรายได้มาส่งเงินกู้คืน
  ๕. การพิจารณาหลักทรัพย์ค้ำประกัน ในแบบฟอร์มใบขอกู้จะต้องลงรายการเกี่ยวกับหลักประกัน ถ้าลูกค้าที่เชื่อถือใดอาจพิจารณาอันใดสุดแต่ความเหมาะสมในแต่ละกรณี สำหรับลูกค้าที่ไม่แน่ใจในความสามารถและความซื่อสัตย์ควรเรียกธงหลักทรัพย์หรือค้ำประกันที่มีฐานะดีเพื่อป้องกันต่อการเสี่ยงกับหนี้สูญซึ่งอาจเกิดขึ้นได้
- เมื่อพิจารณาใบขอสินเชื่อแล้วเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อต้องกรอกขอความแสดงคำชี้แจงก่อน

สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด

THE UNION BANK OF BANGKOK, LTD.

624 ถนนเยาวราช สามแยก นครหลวง ฯ

โทร. 38966-9

เขียนที่ สหธนาคารกรุงเทพ ฯ จำกัด

วันที่ ..... พ.ศ. ....

เรียน กรรมการผู้จัดการ สหธนาคารกรุงเทพ ฯ จำกัด

ด้วยข้าพเจ้า { ..... } อายุ { ..... } ปี

เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... อาชีพ .....

อยู่บ้านเลขที่ ..... ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด ..... โทรศัพท์ ..... บัญชีเงินฝากเลขที่ .....

มีความประสงค์จะขอ ..... จากธนาคารนี้เป็นจำนวน

เงิน ..... บาท (เงิน .....) มีกำหนด

เวลา ..... เพื่อ .....

ข้าพเจ้าขอให้ดอกเบียแก่ธนาคารในอัตราร้อยละ ..... ต่อปี และข้าพเจ้ายอมให้ธนาคารเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยหักจากบัญชีของข้าพเจ้า หรือหักจากเงินที่ธนาคารจะจ่ายให้ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้ามีหลักประกัน คือ .....

ลงนาม { ..... } ผู้ขอ

คำชี้แจง

คำสั่ง

จึงจะส่งใบขอสินเชื่อ(ตามตัวอย่างหมายเลข ๑๑)ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติว่าจะพิจารณาหรือไม่ ถ้า คำสั่งไม่รับพิจารณาเรื่องก็จะยุติลงเพียงเท่านั้น แต่ถ้ามอบคำสั่งให้รับพิจารณาไว้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ ก็จะนัดลูกค้าทำการสัมภาษณ์ต่อไป

การสัมภาษณ์ลูกค้าเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารกับลูกค้า ในการช่วยให้ธนาคารใช้ดุลพินิจพิจารณาความเสี่ยงภัยใดถูกต้อง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการ สัมภาษณ์ทำให้ทราบรายละเอียดที่จำเป็นในการพิจารณาเงินกู้ ทราบประวัติของผู้ขอกู้ ทราบ กำลังความสามารถของผู้บริหารงานว่ามีความชำนาญพอที่จะดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ ได้หรือไม่ สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือต้องทราบเงินทุนของผู้ประกอบการที่ขอกู้ เพื่อประโยชน์ในการ พิจารณาวางเงินที่ขอกู้ซึ่งไม่ควรมากกว่าเงินทุน

ขั้นต่อไปก็คือการของบแสดงฐานะการเงินของผู้ขอกู้และการสำรวจกิจการของผู้ขอกู้ โดยธนาคารจะส่งพนักงานไปทำการสำรวจตรวจนับสินทรัพย์ตัวจริงว่าตรงกับรายงานที่ให้ไว้ หรือไม่ ตัวอย่างเช่น การซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินโดยเอาข้าวในฉางจำนวน ๑,๐๐๐ ถึง ตั้งอยู่ที่ ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... เป็นประกัน เจ้าหน้าที่ของธนาคาร ก็จะไปเช็คว่ามีอยู่จริงถูกต้องตามที่รายงานไว้ จึงจะทำรายงานเสนอผู้จัดการหรือรองผู้จัดการ เมื่อเห็นว่าปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับทุกประการก็จะมีคำสั่งอนุมัติเงินกู้จำนวนนั้น

ปัจจัยที่สำคัญที่ธนาคารใช้ในการวิเคราะห์เครดิต

๑. คุณสมบัติของผู้กู้ (Judging the Character of the borrower)
๒. ความสามารถในการหารายได้ (Capacity)
๓. เงินทุน (Capital)
๔. หลักทรัพย์ค้ำประกัน (Collaterals)
๕. สภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Conditions)

คุณสมบัติของผู้กู้ (Character)

ตามปกติเจ้าหน้าที่พิจารณาสินเชื่อ และเจ้าหน้าที่วิจัยสินเชื่อจะต้องมีความชำนาญในการ สอบถามปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้ขอกู้อย่างดี เพื่อที่จะทราบข้อความบางประการซึ่งไม่สามารถวิเคราะห์ ได้จากตัวเลขในงบการเงินและในคำขอสินเชื่อ การสอบถามวงการค้าภายนอกเกี่ยวกับชื่อเสียง ของผู้ขอกู้จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์คุณสมบัติของผู้ขอกู้ได้ดียิ่งขึ้น เพราะว่าคุณสมบัตินั้น

หมายความรวมถึงความซื่อสัตย์ในการประกอบธุรกิจมาเป็นเวลานานปี ความสามารถในการจัดการซื้อเสียง การศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในสังคม เป็นต้น ดังนั้นถ้าหากเจ้าหน้าที่ที่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ผู้ขอกู้มีคุณสมบัติแล้ว อัตราความเสี่ยงในคานหนี้สูงๆจะมีน้อย

การสังเกตคุณสมบัติของผู้ขอกู้ได้ที่ดีที่สุด ในกรณีผู้ขอกู้มีสินเชื่อกับธนาคารคือเมื่อผู้ขอประสบปัญหาทางการเงินจนไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้เมื่อตัวเงินถึงกำหนดแล้ว หากว่าคุณสมบัติของผู้ขอกู้ไม่คืออาจตัดสินใจยกเลิกกิจการปล่อยให้ศาลทำการพิจารณาคดี หรือละเลยการชำระหนี้ต่อธนาคาร จนถึงกับฟ้องร้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ในที่สุด

กรณีที่คุณสมบัติของผู้ขอกู้ดี เมื่อธุรกิจประสบปัญหาไม่สามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้ทันตามกำหนด อาจมาแจ้งบอกกล่าวธนาคารล่วงหน้าไว้และขอให้ธนาคารโปรดพิจารณาให้ความช่วยเหลือ จะควยวิธีการขออนุญาตให้ต่ออายุสัญญาหรือขอเพิ่มเพิ่ม เพื่อให้ธุรกิจกลับตัวขึ้นมาใหม่ เช่น การซื้อลดตัวสัญญาไซเงินของผู้ประกอบการเกษตร เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วสินค้ายังขายไม่ออก แต่เพื่อป้องกันกาถูกตัดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ธนาคารจะต่ออายุสัญญาให้อีก ๖ เดือน โดยออกตัวสัญญาไซเงินฉบับใหม่และชำระหนี้ตัวสัญญาไซเงินฉบับเก่า เป็นต้น

ความสามารถในการหารายได้ (Capacity)

ความสามารถในการหารายได้ หรือบางครั้งเรียก Ability to Create Income ซึ่งหมายความว่า ผู้ขอกู้จะสามารถนำรายได้จากการประกอบธุรกิจแต่ละครั้งมาชำระหนี้เงินกู้ได้โดยถูกต้อง ตามที่ใดสัญญาไว้กับธนาคาร ซึ่งธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ดังนั้น โดยทั่วไปแล้วธนาคารพาณิชย์จะยึดหลักเกณฑ์สำคัญ ๔ ประการคือ.-

- ๑. สภาพคล่องของสินทรัพย์ (Liquidity)
- ๒. ผลกำไรจากการประกอบการ (Profitability)
- ๓. การเคลื่อนย้ายเงินทุนอยู่ในสภาพคล่อง (Mobility)
- ๔. ความปลอดภัยจากการเสี่ยงต่อหนี้สูง (Safety)

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศเราส่วนมากจะเน้นหนักไปในเรื่องความปลอดภัยจากการเสี่ยงต่อหนี้สูงมากกว่าผลกำไรจากการประกอบการ เมื่อเป็นเช่นนั้นลูกค้าที่คาดว่าจะสามารถทำกำไรจากการประกอบการได้แต่ขาดหลักทรัพย์ประกัน ย่อมมีโอกาสขอกู้จากธนาคารน้อยกว่ารายที่คุณสมบัติเช่นเดียวกันหรือคอกกว่า แต่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันคุ้มเงินใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ก็ยังมีแนวโน้มเอียงจะใหญ่มากกว่า ซึ่งถือว่าเป็นระบบการธนาคารที่ล้าหลัง ในระบบการธนาคาร

ที่ก้าวหน้า ซึ่งต้องเผชิญกับการแข่งขันในการหาลูกค้าระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกัน

เงินทุนของผู้ขอกู้ (Capital)

หมายถึงฐานะความมั่นคงทางการเงินของบุคคลหรือธุรกิจที่มาขอกู้เงินซึ่งคำนวณได้โดยเอามูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดลบหนี้สินต่าง ๆ จะเท่ากับเงินทุนของกิจการนั้น

อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับเงินทุน ใช้อัดความสามารถในการหารายได้ของฝ่ายจัดการ ถ้ามีอัตราส่วนสูงแสดงว่าฝ่ายจัดการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูง ธนาคารพาณิชย์ก็ยินดีที่จะให้สินเชื่อแก่ธุรกิจนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราส่วนนั้นต่ำ ธนาคารก็มีแนวโน้มที่จะไม่ให้สินเชื่อ

อัตราส่วนระหว่างหนี้สินกับเงินทุน ใช้อัดความเสี่ยงภัยในการให้สินเชื่อของธนาคาร ถ้าอัตราส่วนสูง ธนาคารก็ไม่พอใจที่จะให้กู้ ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำความเสี่ยงภัยย่อมน้อยกว่า ธนาคารก็ยินดีให้กู้

นอกจากนี้ธนาคารบางแห่งมีวิธีพิจารณาสินเชื่ออย่างละเอียดโดยดูถึงการวิเคราะห์งบแสดงแหล่งที่มาและใช้เงินทุน กับวิเคราะห์การประมาณเงินสดหมุนเวียนประกอบด้วย

หลักทรัพย์ค้ำประกัน (Collaterals)

นโยบายของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป ก่อนที่จะอนุมัติเงินกู้แต่ละราย มักจะมีนโยบายให้ดูวางหลักทรัพย์เพื่อเป็นหลักประกันไว้กับธนาคารเพื่อป้องกันการเสี่ยงต่อหนี้สูญที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยปกติหลักทรัพย์ที่วางไว้กับธนาคารเพื่อเป็นหลักประกันได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้าง

นโยบายดังกล่าวเป็นเครื่องมือป้องกันการเสี่ยงต่อหนี้สูญที่อาจเกิดขึ้นเท่านั้น ธนาคารไม่มีเจตนาที่จะรับหรือขายทอดตลาดหลักทรัพย์ใด ๆ เพราะเสียค่าใช้จ่าย เสียเวลา และเสียชื่อเสียงในคานาสังคม

ในกรณีที่ผู้ขอกู้เอาอาคาร โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างมาวางประกันผู้ขอกู้ต้องทำประกันอัคคีภัยกับตองสลักหลังยกประโยชน์ที่จะได้รับไว้กับธนาคาร บางครั้งอาจให้บุคคลที่ธนาคารเชื่อถือเป็นผู้ค้ำประกัน (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๒)

ในการพิจารณารับขอลดธนาคารต้องตรวจสอบความถูกต้องของตัว ตามลักษณะสำคัญที่ปรากฏคานหน้าของตัว แล้วธนาคารยังต้องตรวจสอบความถูกต้องของผู้ค้ำประกัน ซึ่งจะต้องปรากฏชื่อบนคานหน้าของตัวหรือที่ใบประจำขอ ที่เรียกว่า อาวัล

สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด

THE UNION BANK OF BANGKOK, LTD.

624 ถนนเยาวราช นครหลวงฯ ตู ป.ณ. กลาง 2114, โทร. 38966-9

สัญญาค้ำประกัน

โดยหนังสือนี้ ข้าพเจ้า ..... อายุ ..... ปี สัญชาติ .....

ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ ..... ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ค้ำประกัน"

ได้ตกลงยินยอม ทำสัญญาค้ำประกัน ให้ไว้แก่ สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า

"ธนาคาร" ว่า ตามที่ ..... ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ลูกหนี้"

ได้ .....

นั้น

ถ้าหากลูกหนี้ผิดนัด หรือผิดสัญญาด้วยประการใด ๆ แม้โดยเหตุสุดวิสัย ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยอม

เข้าร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ในการที่จะต้องชำระหนี้อันเกิดจากการผิดนัด หรือผิดสัญญาของลูกหนี้นั้นให้

แก่ธนาคารโดยครบถ้วนและทันทีที่ธนาคารเรียกร้องให้ชำระ ทั้งนี้ รวมทั้งดอกเบี้ยและค่าเสียหาย

ทั้งหมดที่เกิดขึ้นเพราะการผิดนัดหรือผิดสัญญาด้วย และข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันได้ตกลงไว้ด้วยว่า ข้าพเจ้า

สละสิทธิ์ที่จะต่อสู้ให้ธนาคารเรียกร้องหรือบังคับชำระหนี้เอาจากลูกหนี้ก่อน

อนึ่ง ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอม ให้ธนาคาร มีสิทธิ ที่จะให้ความผ่อนผันใด ๆ แก่ลูกหนี้ โดย

การขยายกำหนดระยะเวลาชำระหนี้หรือการอื่นใดก็ตาม ข้าพเจ้ายินยอมให้ถือว่าข้าพเจ้าได้รับทราบ

และยินยอมด้วยในการกระทำนั้น ๆ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันจะไม่ถือเอาการผ่อนผันเช่นนั้นเป็นเหตุพ้น

จากความรับผิดชอบตามสัญญา

ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันขอรับผิดชอบในการชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่ธนาคารทั้งสิ้น ตลอดไปจนกว่า

ธนาคารจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว

เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาค้ำประกันนี้ .....

.....

.....

.....

เพื่อเป็นหลักประกันจึงได้ลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยาน ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

การอาวัดมักจะมีชื่อย่อคำสั้นว่า "ไอโคเป็นอาวัด" และลงลายมือชื่อผู้รับอาวัด ถ้าบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้จ่ายหรือผู้ส่งจ่ายเป็นผู้รับอาวัด ก็อาจเซ็นชื่ออย่างเดียว โดยไม่ต้องเขียนข้อความใดก็ถือว่าเป็นการอาวัดได้ ปกติผู้อาวัดจะต้องเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและธนาคารให้ความเชื่อถือเพื่อตัวนั้นจะไคเป็นที่ต้องการของธนาคารผู้รับชอลด

การคำประกันที่เรียกว่า อาวัด นี้ต่างกับการคำประกันธรรมดาตั้งต่อไปนี้ -

๑. การคำประกันธรรมดานั้น เมื่อเจาหนีเรียกโรงให้ชำระหนี้ ผู้คำประกันอาจจะขอให้ลูกหนีชำระหนี้ก่อนไค แต่สำหรับผู้คำประกันเป็นอาวัดตามตัวเงินนั้น ไม่มีลัทธิที่จะกระทำเช่นนั้น กล่าวคือ ต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับบุคคลซึ่งคำประกัน เรียกว่าเป็นลูกหนีชั้นคนไม่ใช่ลูกหนีชั้นที่สองอย่างผู้คำประกันธรรมดา

๒. การคำประกันธรรมดานั้น นอกจากขอต่อผู้ซึ่งผู้คำประกันมีต่อเจาหนีแล้ว ผู้คำประกันยังอาจจะยกขอต่อผู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนีมีต่อเจาหนีชั้นต่อผู้ไคด้วย แต่ในเรื่องรับอาวัดตามตัวเงิน แผลูกหนีในตัวเงินจะมีขอต่อผู้เจาหนี คือผู้ทรงตัวเงินอย่างไคก็ตาม ผู้รับอาวัดก็หาอาจยกมาเป็นขอต่อผู้ของตนไคไม่ เช่นแมว่าลูกหนีที่ตนเข้ารับอาวัดจะไคลงชื่อในตัวเงินเพราะความล่วักผู้ผิดถูกขมขูหรือฉอลหรือเพราะเป็นคนวิกลจริตก็ตามจะยกขึ้นเป็นขอต่อผู้ผู้ทรงไม่ไค ผู้รับอาวัดจะยกขึ้นเป็นขอต่อผู้ไคก็แต่เฉพาะในเรื่องมีการทำผิดแบบระเบียบในตัวเงินเท่านั้น เช่นอาจอ้างว่าตราสารนั้นไม่สมบูรณ์เป็นตัวเงิน เพราะผู้ส่งจ่ายมิไคลงชื่อไว้หรือตัวเงินนั้นมีการปลอมลายมือชื่อของผู้ส่งจ่าย เป็นต้น

สภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Conditions)

ในการวิเคราะห์เศรษฐกิจ ธนาคารจะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเหตุผลที่ว่า สภาพเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอนของวัฏจักรทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจมีผลกระทบกระเทือนถึงการเปลี่ยนแปลงทางคานเทคนิค การบริโลกผลิตภัณฑ์ และวิธีการจำหน่ายสินคารวมทั้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล การเพิ่มภาษีและกฎข้อบังคับอื่น ๆ เช่นภาวะวิกฤตการณ์น้ำมันซึ่งเป็นอยู่ขณะนี้ มีผลสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางคานอื่น คือสินคานิไม่สามารถส่งออกหรือทำให้ขาดวิฤตติบที่จะนำไปใช้ในการผลิต เนื่องจาก การขาดน้ำมันทำให้การขนส่งต้องหยุดชงัก ในที่สุดทำให้กระทบกระเทือนถึงความสามารถในการชำระหนี้เพราะเมื่อตัวถึงกำหนดชำระหนี้ผู้ขายยังไม่สามารถส่งสินคานิไปให้ผู้ซื้อไค จึงไม่มีเงินมาใช้คืนธนาคาร ถึงแมเจาหนีที่ของธนาคารจะวิเคราะห์แล้วว่าความสามารถในคานการ

ชำระหนี้ของกิจการนั้นได้ แต่อุปสรรคเหล่านี้เป็นสิ่งที่ธนาคารควบคุมไม่ได้

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับซื้อลดตั๋วเงินในประเทศ

ในการที่ธนาคารพาณิชย์จะรับซื้อลดตั๋วเงินจากลูกค้า ธนาคารจะต้องปฏิบัติดังนี้ -

๑. การพิจารณาการรับซื้อลด
๒. การลงบัญชีเมื่อรับซื้อลดตั๋วเงิน
๓. การปฏิบัติเกี่ยวกับคอกเบี้ย (ส่วนลด)

การพิจารณาการรับซื้อลด

เมื่อลูกค้านำตั๋วมาขายลดให้แก่ธนาคาร ธนาคารจะต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์หรือเหตุที่เกิดขึ้น ความสามารถในการชำระหนี้คน และหลักประกันของบุคคลทุกฝ่ายที่ธนาคารจะเรียกเก็บเงิน หรือใช้สิทธิ์ไต่เบี่ย

เมื่อพิจารณาแล้วเห็นสมควรจะรับซื้อลดตั๋วเงินได้ ธนาคารจะตรวจดูความสมบูรณ์ของตั๋วเงินและเอกสารประกอบ คือตั๋วเงินที่ลูกค้านำมาจะต้องถูกต้องตามกฎหมายทั้งในด้านการลงรายการตามแบบ ลายมือชื่อ รวมทั้งการสลักหลังถ้าพึงจะมี เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงินของทีสโก (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๓) ส่วนตั๋วเงินที่ลูกค้าจะต้องทำตามแบบพิมพ์ของธนาคาร โดยปกติธนาคารจะจัดพิมพ์รายการให้เรียบร้อย และให้ลูกค้าและบุคคลที่เกี่ยวข้องลงลายมือชื่อเท่านั้น เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงินของสหธนาคารกรุงเทพฯ จำกัด (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๔)

เมื่อลูกค้ากรอกขอความและลงลายมือชื่อในแบบพิมพ์ของธนาคารและพร้อมกับแนบเอกสารตามประเพณีการค้าประกอบ ตั๋วเงินที่ลูกค้านำมาขายลดธนาคารจะตรวจดูความถูกต้องและความครบถ้วนของเอกสารนั้น ขั้นตอนต่อไปก็จะทำรายงาน(ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๕) เสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติเอกสารการค้าได้แก่รายการดังต่อไปนี้ -

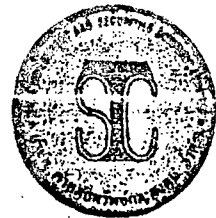
เอกสารการค้า

- ๑) ใบตราส่ง
- ใบตราส่งทางทะเล (เรือ)
- ใบตราส่งทางอากาศ (เครื่องบิน)

Shipping Documents

Bill of Lading
Ocean Bill of Lading
Airway Bill/ or Air Con-
signment Note

ตั๋วสัญญาใช้เงิน
TISCO CERTIFICATE

เลขที่
No. B- 003391

For Credit of
THE UNION BANK OF BANGKOK LIMITED
Head Office

วันที่ออกตั๋ว
Date of Value September 14, 1973

ภายใน ONE (1) วัน
After _____ Days
หลังจากได้เห็นตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับนี้
Notice of Call by the PAYEE

บริษัท **หลักทรัพย์และลงทุน จำกัด**
THAI INVESTMENT AND SECURITIES CO., LTD.
(ซึ่งต่อไปในต้นเรียกว่า "ทีเอสไอ")
(herein called "TISCO")

สัญญาที่จะจ่ายเงินจำนวน
hereby agrees to pay the sum of

ให้แก่
to the order of

พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ
plus interest at

TISCOBAHT 5,000,000.00

THE UNION BANK OF BANGKOK LTD.

*****EIGHT AND ONE QUARTER PERCENT
ONLY***
(8 1/4%)**

(เงินต้น)
(Principal)

(ซึ่งต่อไปในต้นเรียกว่า "ผู้รับเงิน")
(herein called the "PAYEE")

(ต่อปี, คิดค่าตามจำนวนวันโดยถือว่าปีหนึ่งมี 365 วัน)
(Per annum, on the basis of a year of 365 da

โดยจะทำการจ่ายเงินให้ที่สำนักงานของทีเอสไอ ณ ชั้น ๔ อาคาร
ธนาคารกสิกรไทย ๑๔๒ ถนนสีลม อ. บางรัก จ. พระนคร
ก่อนเวลา ๑๒.๐๐ น. ของวันที่ดังกล่าวโดยเงินตามข้อกำหนดนี้
ระบุไว้ด้านหลังของตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับนี้

from the above date of value, at the office of TISCO,
at The Thai Farmers Bank Building, 142 Silom Road,
Bangkok, Thailand, not later than 12:00 Noon of
the due date hereof, subject to the terms and
conditions specified on the reverse side hereof.

เพื่อ บริษัท **หลักทรัพย์และลงทุน จำกัด**
for and on behalf of
THAI INVESTMENT AND SECURITIES CO., LTD.

Handwritten signature and stamp
SPECTIMEN

ตราสัญญาใช้เงิน

ตราสัญญาใช้เงิน

๑๕๕

วันที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

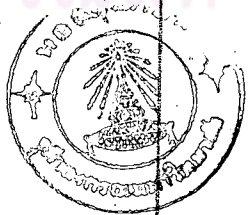
.....

.....

.....

ตัวอย่างหมายเลข ๑๕

ลำดับ	ชนิดของ ตัวเงิน	หรือ มูลค่า	หรือ มูลค่าจ่าย หรือมูลค่ารับ	ชนิด หรือรับเงิน	จำนวนเงิน	ระยะเวลา		ค่า หรือ มูลค่าประกัน	เอกสาร ประกอบ
						จาก	ถึง		

เอกสารการค้า (ต่อ)

Shipping Documents

ใบตราส่งทางรถไฟ

Railway Bill of Lading

ใบตราส่งที่เปลี่ยนมือได้ (ใบออกสินค้าได้)

Negotiable B/L

สำเนาใบตราส่งที่เปลี่ยนมือไม่ได้ (ใบออกสินค้าไม่ได้)

Non-Negotiable copy

ใบตราส่งที่บริบูรณ์

Clean B/L

ใบตราส่งที่มีขอบกพร่อง

Claused (dirty) B/L

ใบตราส่งรับสินค้าเพื่อส่งลงเรือ

Received for shipment B/L

ใบตราส่งรับสินค้าลงเรือแล้ว

On board B/L

ใบตราส่งที่ให้ส่งมอบสินค้าตามคำสั่งของผู้ส่งสินค้า

To order blank endorsed

และผู้ส่งสินค้าใดสักหลังลอย

B/L

ใบตราส่งชนิดขนถ่ายสินค้ากลางทาง

Tran-shipment B/L

ใบตราส่งชนิดเช่าเรือทั้งลำ

Charter Party B/L

ใบตราส่งครบชุด

Full set B/L

ผู้รับบริษัท เรือต้องแจ้งเมื่อสินค้าถึงปลายทาง

Notify Party

ใบรับพัสดุไปรษณีย์

Parcel Post Receipt

๒) การประกันภัย

Insurance

ใบสำคัญการประกันภัย

Insurance Certificate

กรมธรรม์ประกันภัย

Insurance Policy

ประกันวินาศภัยทางทะเล

Marine Risks

เอฟ.พี.เอ. คือประกันวินาศภัยทางทะเลแต่ถ้าเสียหาย

F.P.A. (Free from Parti-

เพราะเรือเกยตื้น จมลง เพลิงไหม้ หรือโดนกัน แม้จะ

cular Average)

เสียหายบางส่วนก็ชดใช้ให้ แต่ภัยอื่น ๆ จะต้องเสียหายไป

ดับพลิว.พี.เอ. คือ เช่นเดียวกับ เอฟ.พี.เอ. แต่ภัยอื่น ๆ

W.P.A. (With Particular

เช่น ความเสียหายจากน้ำทะเล ถ้าเสียหายถึงอัตราที่

Average)

กำหนดไว้ก็จะชดใช้ให้

ดับพลิว.พี.เอ. ไม่คำนึงอัตราความเสียหาย คือประกันภัย

W.P.A. Irrespective of

เช่นเดียวกับ เอฟ.พี.เอ. แต่ภัยอื่น ๆ ไม่ว่าความเสียหาย

Percentage

จะมากน้อยเท่าใด บริษัทประกันภัยต้องชดใช้ให้

เอกสารการค้า (ต่อ)

Shipping Documents

การประกันภัยสงคราม	War Risk
การประกันภัยคุ้มครองทุกอย่าง ยกเว้นภัยสงครามและเล็ดม	All Risks
คุณภาพของสินค้า และไม่จำกัดความเสียหาย	
๓) เอกสารอื่น	Other document
บัญชีราคาสินค้าของพ่อค้า	Commercial Invoice
บัญชีราคาสินค้าของกงสุล	Consular Invoice
บัญชีราคาสินค้าชั่วคราว	Provisional Invoice
ใบสำคัญแสดงการตรวจสินค้า	Certificate of Inspection
ใบสำคัญแสดงแหล่งกำเนิดสินค้า	Certificate of Origin
ใบสำคัญแสดงน้ำหนักสินค้า	Weight Certificate
บัญชีแสดงน้ำหนักสินค้า	Weight List
ใบสำคัญแสดงคุณภาพ	Quality Certificate
ใบสำคัญแสดงอนามัย	Health Certificate
ใบสำคัญแสดงการวิเคราะห์	Analysis Certificate
บัญชีบรรจุสินค้า	Packing List
ใบสำคัญแสดงพืชอบยา	Fumigation Certificate
บัญชีแสดงขนาดของสินค้า	Measurement List

วิธีปฏิบัติในการลงบัญชี

การปฏิบัติเกี่ยวกับการรับซื้อลดตั๋วเงิน มีวิธีปฏิบัติเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นตั๋วเงินที่มีเอกสารทางการค้าประกอบหรือไม่ก็ตาม เพียงแต่อาจจะแยกประเภท หรือเรียกชื่อให้แตกต่างกันออกไปจากความนิยมของแต่ละธนาคาร เช่น ตั๋วเงินซื้อลดที่มีเอกสารการค้าประกอบ อาจเรียกว่า **Documentary Bills Purchased** หรือตั๋วเงินที่ไม่มีเอกสารการค้าประกอบ อาจเรียกว่า **Clean Bills Purchased** หรือ **Local Bills Purchased** เพื่อความสะดวก ธนาคารส่วนมากมักใช้ชื่อว่าตั๋วเงินซื้อลด (**Bill Discounted**)

เมื่อธนาคารรับซื้อลดตั๋วเงินจากลูกค้า ธนาคารจะบันทึกลงในทะเบียนตั๋วเงินและเปิดบัญชีคุมยอดลูกค้าตั๋วเงินซื้อลดแต่ละบุคคล (**Individual Ledger**) โดยทำเป็นแบบ **Card**

คุมยอดแต่ละบุคคล เพื่อประโยชน์ในการควบคุมจำนวนเงินที่ธนาคารได้ให้ลูกค้ากู้ยืมในรูปของ
การขอลดตัวเงินแต่ละบุคคลว่าเป็นจำนวนเท่าใด (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๖)

ตัวอย่างหมายเลข ๑๖

วันที่	เลขที่ ตัวเงิน	วันครบกำหนด	อัตรา ดอกเบี้ย	จำนวนเงิน			หมายเหตุ
				วันชดเชย	วันชำระคืน	คงเหลือ	

การลงบัญชีเมื่อธนาคารรับชดเชยตัวเงินโดยจ่ายเป็นเงินสด เพราะลูกค้าไม่มีบัญชีเงินฝาก
กับธนาคาร การลงบัญชีทั่วไปของธนาคารจะปฏิบัติดังนี้ -

- ด.น. บัญชีตัวเงินชดเชย
- จ.น. บัญชีเงินสด
- จ.น. บัญชีส่วนลดรับ

การลงบัญชีเมื่อธนาคารรับชดเชยตัวเงินโดยวิธีโอนเข้าบัญชีเงินฝากของลูกค้าจะเป็นดังนี้ -

- ด.น. บัญชีตัวเงินชดเชย
- จ.น. บัญชีลูกค้า
- จ.น. บัญชีส่วนลดรับ

การปฏิบัติเกี่ยวกับดอกเบี้ย (ส่วนลด)

เมื่อธนาคารรับชดเชยจากลูกค้า ธนาคารจะคิดส่วนลดหรือดอกเบี้ยหักออกจากต้นเงินที่จะ
จ่ายให้แก่ลูกค้าทันที โดยคำนวณตามระยะเวลาตั้งแต่วันที่เอาตัวมาขายจนถึงวันครบกำหนดชำระ
ในตัว เช่น เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ นายแดงนำตัวเงินมูลค่าตามตัว ๙๓,๐๐๐.- บาท มา

ขายให้แก่ธนาคาร ตัวเงินลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๕ ตัวเงินมีกำหนดอายุ ๓ เดือน ธนาคาร
คิดส่วนลดให้อัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ส่วนลดที่ธนาคารหักออกจากเงินต้นเป็นจำนวน ๒,๑๐๐.-
บาท ได้จากการคำนวณต่อไปนี้.-

ตัวเงินมีอายุ ๓ เดือน หรือ ๙๐ วัน ลงวันที่ ๑ เมษายน วันสุดท้ายต้องเป็น ๒๙ มิถุนายน
ดังนี้.-

วันที่ ๑ เมษายน - ๓๐ เมษายน	๓๐	วัน
วันที่ ๑ พฤษภาคม - ๓๑ พฤษภาคม	๓๑	วัน
วันที่ ๑ มิถุนายน - ๒๙ มิถุนายน	<u>๒๙</u>	วัน
รวม	<u>๙๐</u>	วัน

มูลค่าของตัวเงิน ๙๓,๐๐๐.- บาท

คำนวณค่าส่วนลดตามระยะเวลาที่ (วันหรือลดถึงวันครบ)

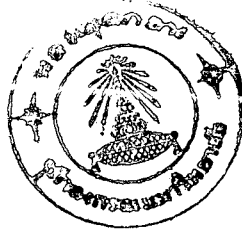
๑๖ - ๓๐ เมษายน ๒๕๑๕	๑๕	วัน
พฤษภาคม ๒๕๑๕	๓๑	วัน
มิถุนายน ๒๕๑๕	<u>๒๙</u>	วัน
รวม	<u>๗๕</u>	วัน

จากสูตร	ค	=	$\frac{ค \times อ \times ป}{๑๐๐}$
	ค	=	ดอกเบี้ย
	ค	=	เงินต้น
	อ	=	อัตรดอกเบี้ยต่อปี
	ป	=	จำนวนปีที่ธนาคารใหญ่

จากตัวเงินฉบับข้างต้นธนาคารจะจ่ายเงินให้นายแดงเพียง ๙๐,๙๐๐.- บาท คือ เงินต้น
หักด้วยส่วนลดดังนี้.- ๙๓,๐๐๐ - ๒,๑๐๐ เท่ากับ ๙๐,๙๐๐ บาท

โดยทั่วไปธนาคารจะมีตารางนับวันในการคิดดอกเบี้ยเพื่อสะดวกในการทำให้การคำนวณ
รวดเร็วและถูกต้องขึ้น (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๗)

อัตรดอกเบี้ยการรับซื้อลดและการใหญ่ขึ้น อัตราสูงสุดสำหรับดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคาร
พาณิชย์พึงเรียกสำหรับ

ตารางการคำนวณ

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	พ.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	๓๒	๖๐	๘๑	๑๒๑	๑๕๒	๑๘๒	๒๑๓	๒๔๔	๒๗๕	๓๐๕	๓๓๕
๒	๓๓	๖๑	๘๒	๑๒๒	๑๕๓	๑๘๓	๒๑๔	๒๔๕	๒๗๖	๓๐๖	๓๓๖
๓	๓๔	๖๒	๘๓	๑๒๓	๑๕๔	๑๘๔	๒๑๕	๒๔๖	๒๗๗	๓๐๗	๓๓๗
๔	๓๕	๖๓	๘๔	๑๒๔	๑๕๕	๑๘๕	๒๑๖	๒๔๗	๒๗๘	๓๐๘	๓๓๘
๕	๓๖	๖๔	๘๕	๑๒๕	๑๕๖	๑๘๖	๒๑๗	๒๔๘	๒๗๙	๓๐๙	๓๓๙
๖	๓๗	๖๕	๘๖	๑๒๖	๑๕๗	๑๘๗	๒๑๘	๒๔๙	๒๘๐	๓๑๐	๓๔๐
๗	๓๘	๖๖	๘๗	๑๒๗	๑๕๘	๑๘๘	๒๑๙	๒๕๐	๒๘๑	๓๑๑	๓๔๑
๘	๓๙	๖๗	๘๘	๑๒๘	๑๕๙	๑๘๙	๒๒๐	๒๕๑	๒๘๒	๓๑๒	๓๔๒
๙	๔๐	๖๘	๘๙	๑๒๙	๑๖๐	๑๙๐	๒๒๑	๒๕๒	๒๘๓	๓๑๓	๓๔๓
๑๐	๔๑	๖๙	๙๐	๑๓๐	๑๖๑	๑๙๑	๒๒๒	๒๕๓	๒๘๔	๓๑๔	๓๔๔
๑๑	๔๒	๗๐	๙๑	๑๓๑	๑๖๒	๑๙๒	๒๒๓	๒๕๔	๒๘๕	๓๑๕	๓๔๕
๑๒	๔๓	๗๑	๙๒	๑๓๒	๑๖๓	๑๙๓	๒๒๔	๒๕๕	๒๘๖	๓๑๖	๓๔๖
๑๓	๔๔	๗๒	๙๓	๑๓๓	๑๖๔	๑๙๔	๒๒๕	๒๕๖	๒๘๗	๓๑๗	๓๔๗
๑๔	๔๕	๗๓	๙๔	๑๓๔	๑๖๕	๑๙๕	๒๒๖	๒๕๗	๒๘๘	๓๑๘	๓๔๘
๑๕	๔๖	๗๔	๙๕	๑๓๕	๑๖๖	๑๙๖	๒๒๗	๒๕๘	๒๘๙	๓๑๙	๓๔๙
๑๖	๔๗	๗๕	๙๖	๑๓๖	๑๖๗	๑๙๗	๒๒๘	๒๕๙	๒๙๐	๓๒๐	๓๕๐
๑๗	๔๘	๗๖	๙๗	๑๓๗	๑๖๘	๑๙๘	๒๒๙	๒๖๐	๒๙๑	๓๒๑	๓๕๑
๑๘	๔๙	๗๗	๙๘	๑๓๘	๑๖๙	๑๙๙	๒๓๐	๒๖๑	๒๙๒	๓๒๒	๓๕๒
๑๙	๕๐	๗๘	๙๙	๑๓๙	๑๗๐	๒๐๐	๒๓๑	๒๖๒	๒๙๓	๓๒๓	๓๕๓
๒๐	๕๑	๗๙	๑๐๐	๑๔๐	๑๗๑	๒๐๑	๒๓๒	๒๖๓	๒๙๔	๓๒๔	๓๕๔
๒๑	๕๒	๘๐	๑๐๑	๑๔๑	๑๗๒	๒๐๒	๒๓๓	๒๖๔	๒๙๕	๓๒๕	๓๕๕
๒๒	๕๓	๘๑	๑๐๒	๑๔๒	๑๗๓	๒๐๓	๒๓๔	๒๖๕	๒๙๖	๓๒๖	๓๕๖
๒๓	๕๔	๘๒	๑๐๓	๑๔๓	๑๗๔	๒๐๔	๒๓๕	๒๖๖	๒๙๗	๓๒๗	๓๕๗
๒๔	๕๕	๘๓	๑๐๔	๑๔๔	๑๗๕	๒๐๕	๒๓๖	๒๖๗	๒๙๘	๓๒๘	๓๕๘
๒๕	๕๖	๘๔	๑๐๕	๑๔๕	๑๗๖	๒๐๖	๒๓๗	๒๖๘	๒๙๙	๓๒๙	๓๕๙
๒๖	๕๗	๘๕	๑๐๖	๑๔๖	๑๗๗	๒๐๗	๒๓๘	๒๖๙	๓๐๐	๓๓๐	๓๖๐
๒๗	๕๘	๘๖	๑๐๗	๑๔๗	๑๗๘	๒๐๘	๒๓๙	๒๗๐	๓๐๑	๓๓๑	๓๖๑
๒๘	๕๙	๘๗	๑๐๘	๑๔๘	๑๗๙	๒๐๙	๒๔๐	๒๗๑	๓๐๒	๓๓๒	๓๖๒
๒๙	๖๐	๘๘	๑๐๙	๑๔๙	๑๘๐	๒๑๐	๒๔๑	๒๗๒	๓๐๓	๓๓๓	๓๖๓
๓๐	๖๑	๘๙	๑๑๐	๑๕๐	๑๘๑	๒๑๑	๒๔๒	๒๗๓	๓๐๔	๓๓๔	๓๖๔
๓๑	๖๒	๙๐	๑๑๑	๑๕๑	๑๘๒	๒๑๒	๒๔๓	๒๗๔	๓๐๕	๓๓๕	๓๖๕

หมายเหตุ ปีที่เดือน กุมภาพันธ์ มี ๒๘ วัน เวลาเรากิจวัน บวกเพิ่มเข้าไปอีกหนึ่งวัน

ก. การให้กู้ยืมเพื่อส่งสินค้าออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดมายังธนาคารพาณิชย์ หรือการซื้อ ช้อลค หรือรับช่วงช้อลคตัวเงินคาสินค้าที่ส่งออกทองไม่เกินร้อยละ ๘ ๑/๒ ต่อปี

ข. การซื้อ ช้อลค หรือรับช่วงช้อลคตัวเงินอันเกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม หรือการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของผู้นประกอบกิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศ ทองไม่เกิน ร้อยละ ๘ ๑/๒ ต่อปี

ค. การให้กู้ยืมแก่กิจการอุตสาหกรรมซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตาม พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยมีสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ที่พึงจำนองได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๐๓ หรือตงมีพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นประกันเต็มจำนวนเงินที่กู้ยืมทองไม่เกินร้อยละ ๑๑ ๑/๒ ต่อปี

ง. ธุรกิจนอกจาก ก.ข.ค. ทองไม่เกินร้อยละ ๑๔ ต่อปี

การหาจำนวนเงินที่ต้องจ่ายเมื่อธนาคารช้อลคตัว

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายเนื่องจากการช้อลคตัวเงินนั้น มีวิธีหาเป็นลำดับดังนี้.-

๑. หาว่าจำนวนเงินในตัวเมื่อถึงกำหนดชำระเงินเป็นจำนวนเท่าใด เพราะหากเป็น ตัวชนิดมีดอกเบี้ย เมื่อตัวถึงกำหนดชำระเงินก็จะต้องเรียกเก็บเงินตามตัวพร้อมด้วยดอกเบี้ย ส่วนตัวเงินชนิดที่ไม่มีดอกเบี้ย เมื่อถึงกำหนดชำระก็มีราคาตามที่ตราไว้ในตัว

มาตรา ๙๐๓ บัญญัติว่า อันอสังหาริมทรัพย์นั้นอาจจำนองได้ไม่ว่าประเภทใด ๆ สัหาริมทรัพย์อันจะกล่าวต่อไปนี้ก็อาจจำนองได้คู่กัน หากว่าใดจดทะเบียนไว้ แลวตามกฎหมายคือ.-

(๑) เรือกำปั่น หรือ เรือมีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป

(๒) แพ

(๓) สัตว์พาหนะ

(๔) สัหาริมทรัพย์อื่นใด ๆ ซึ่งกฎหมายหากบัญญัติไว้ให้จดทะเบียนเฉพาะกาล

๒. หาระยะเวลาที่ลูกค้านำตัวมาขายลด คือนับวันตั้งแต่วันขายตัว ถึงวันถึงกำหนดชำระเงินไม่ต้องนับวันขายตัว แต่ต้องนับวันถึงกำหนดชำระเงินด้วย จำนวนวันนับคืนโดยปกติย่อมตงน้อยกว่า หรือเท่ากับอายุของตัวนั้น

๓. หาส่วนลดที่ลูกค้าจะต้องจ่ายให้ธนาคาร ธนาคารได้กำหนดอัตราค่าช่วยการไว้แล้ว นำอัตรานั้นมาคิดกับจำนวนเงินตามตัวเมื่อถึงกำหนดชำระเงิน กับจำนวนวันที่นำตัวมาขายลด

๔. นำส่วนลดนั้นไปหักออกจากจำนวนเงินที่จะได้รับตามตัวเมื่อถึงกำหนดชำระเงิน ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนเงินที่ธนาคารจ่ายให้

ตัวอย่าง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม นายรุ่ง ไร่รับตัวเงินราคา ๘,๐๐๐ บาท จาก ก. เป็นตัวอายุ ๙๕ วัน ไม่มีคอกเบี้ย ตัวนับนี้ถึงกำหนดวันที่ ๑๔ กันยายน (วันในเดือนกรกฎาคม เหลือ ๓๐ วัน ในเดือนสิงหาคม ๓๑ วัน และอีก ๑๔ วันในเดือนกันยายน)

เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม นายรุ่ง ไร่นำตัวเงินนั้นไปขายลดให้ธนาคาร ธนาคารคิดค่าช่วยการ ๖ %

หาจำนวนเงินที่ธนาคารต้องจ่ายไคดังนี้.-

ราคาที่ตราไว้ในตัวเงิน		๘,๐๐๐.๐๐	บาท
บวก คอกเบี้ย		-	บาท
ราคาเมื่อถึงกำหนดชำระเงิน		๘,๐๐๐.๐๐	บาท
หัก ค่าช่วยการที่ธนาคารคิดเอา ๖ %	$\frac{๘,๐๐๐ \times ๖ \times ๖๐}{๑๐๐ \times ๓๖๕}$	๓๘.๘๐	บาท
ธนาคารต้องจ่ายเงินทั้งสิ้น		๘,๐๐๐.๐๐	บาท

เพื่อที่จะแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างตัวเงินที่มีคอกเบี้ย กับตัวเงินที่ไม่มีคอกเบี้ย จะสมมุติว่า ในวันที่ ๑ กรกฎาคม นายรุ่ง ไร่รับตัวเงินอีกฉบับหนึ่งราคา ๘,๐๐๐ บาท เป็นตัวอายุ ๙๕ วัน มีคอกเบี้ย ๖ % จาก ข. นายรุ่ง ไร่นำตัวเงินฉบับนี้ขายลดให้ธนาคาร ในวันที่ ๑๖ กรกฎาคม เช่นเดียวกัน และธนาคารคิดค่าช่วยการ ๖ %

ราคาตามที่ตราไว้ในตัวเงิน		๘,๐๐๐.๐๐	บาท
บวก คอกเบี้ย	$\frac{๘,๐๐๐ \times ๖ \times ๙๕}{๑๐๐ \times ๓๖๕}$	๑๒.๖๓	บาท
ราคาเมื่อถึงกำหนดชำระเงิน		๘,๐๑๒.๖๓	บาท
หัก ค่าช่วยการที่ธนาคารคิดเอา ๖ %	$\frac{๘,๐๑๒.๖๓ \times ๖ \times ๖๐}{๑๐๐ \times ๓๖๕}$	๗๘.๘๘	บาท
ธนาคารคงต้องจ่าย		๘,๐๑๒.๖๓	บาท

จะเห็นว่าสำหรับตัวเงินชนิดที่มีดอกเบี้ย เมื่อนำไปขายลดแก่นาคารอาจจะได้เงินมากกว่า หรือน้อยกว่าราคาที่เราไว้ในตัวก็ได้ ส่วนตัวเงินชนิดที่ไม่มีดอกเบี้ย ย่อมจะขายได้เงินน้อยกว่าราคาที่เราไว้ในตัวเสมอ

วิธีปฏิบัติและการลงบัญชีเมื่อถึงกำหนดชำระเงิน

วิธีปฏิบัติและการลงบัญชีเมื่อธนาคารส่งตัวเงินไปเรียกเก็บหรือลูกค้านำเงินมาชำระค่าตัวเงิน

เมื่อถึงกำหนดชำระเงินของตัวเงินฉบับใดที่ธนาคารรับซื้อไว้ ธนาคารอาจจะต้องส่งตัวเงินไปให้ธนาคารตัวแทนเรียกเก็บเงินแทน ถ้าผู้จ่ายเงินอยู่ต่างท้องถิ่นกับธนาคาร แต่ถ้าผู้ชำระเงินอยู่ในท้องถิ่นเดียวกับธนาคาร ธนาคารจะเรียกเก็บจากผู้จ่ายเงินโดยตรงหรือจากบุคคลที่ธนาคารใช้สิทธิ์ไล่เบี้ยได้ ถ้าเรียกเก็บจากผู้จ่ายเงินหรือจากบุคคลที่ธนาคารใช้สิทธิ์ไล่เบี้ยไม่ได้ บางกรณีธนาคารจำต้องทำคำคัดค้านต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดเว้นแต่ตัวเงินนั้นจะใคร่ขอความเป็นท่านองว่า "ไม่ต้องยื่นคัดค้านเมื่อตัวขาดความเชื่อถือ" หรือ "ไม่จำเป็นต้องมีคำคัดค้าน" หรือ "ไม่มีคัดค้าน" ก็ไม่จำเป็นต้องทำคำคัดค้านการชำระเงิน

การลงบัญชีโดยทั่วไปเมื่อลูกค้านำเงินมาชำระเมื่อครบกำหนดชำระตามระยะเวลาให้กู้ยืม โดยธนาคารเรียกเก็บเงินจากผู้จ่ายโดยตรง

เมื่อผู้จ่ายชำระเป็นเงินสด

- ด. บัญชีเงินสด
- จน. บัญชีตัวเงินชดลด

เมื่อผู้จ่ายเช็คของสำนักงานธนาคารเดียวกัน

- ด. บัญชีลูกคา
- จน. บัญชีตัวเงินชดลด

เช็คของธนาคารเดียวกันแต่ต่างสำนักงาน

- ด. บัญชีสาขา.....
- จน. บัญชีตัวเงินชดลด

ชำระเป็นเช็คของธนาคารอื่น

- ด. บัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย
- จน. บัญชีตัวเงินชดลด

การลดค่านำเงินมาชำระก่อนกำหนดในตัวลงบัญชีดังนี้

ลน. บัญชีเงินสด หรือ บัญชีลูกคา
บัญชีคอกเบี้ยจ่าย

จน. บัญชีตัวเงินช้อลดค

การลดค่านำเงินมาชำระเป็นส่วน ๆ เช่น นายแดงนำตัวสัญญาใช้เงินมาขายลดฉบับหนึ่ง โดยมีวันถึงกำหนดในตัว ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ จำนวนเงินตามตัว ๗๗๐,๐๐๐ บาท นายแดงนำตัวมาขายลดวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๑๖ นายแดงนำเงินมาชำระ ๕๖๐,๐๐๐ บาท เมื่อ ๓๐ มกราคม ๒๕๑๖ ธนาคารคิดคอกเบี้ยร้อยละ ๗ วิธีการลงบัญชีดังนี้.-

๒๔ มกราคม ๒๕๑๖

ลน. บัญชีตัวเงินช้อลดค

๗๗๐,๐๐๐.๐๐

จน. บัญชีเงินสด หรือ นายแดง

๗๖๗,๕๓๒.๖๐

บัญชีคอกเบี้ยรับ

๒,๐๖๗.๔๐

การคำนวณคอกเบี้ยรับ คือ

$๗๗๐,๐๐๐ \times ๗\% / ๓๖๕ \times ๗ / ๑๐๐$

๒,๐๖๗.๔๐

๓๐ มกราคม ๒๕๑๖

ลน. บัญชีเงินสด หรือ นายแดง

๕๕๘,๖๔๗.๑๖

บัญชีคอกเบี้ยจ่าย

๓๕๒.๘๘

จน. บัญชีตัวเงินช้อลดค

๕๖๐,๐๐๐.๐๐

การคำนวณคอกเบี้ยจ่าย คือ

$๕๖๐,๐๐๐ \times ๘\% / ๓๖๕ \times ๗ / ๑๐๐$

๓๕๒.๘๘

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

ลน. บัญชีเงินสด หรือ นายแดง

๓๑๐,๐๐๐.๐๐

จน. บัญชีตัวเงินช้อลดค

๓๑๐,๐๐๐.๐๐

การลงบัญชีเมื่อถึงกำหนดชำระเงินและธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้าโดยตรง แต่ลูกค้ายังไม่จัดการชำระให้

เมื่อเรียกเก็บเงินตามตัวเงินช้อลดคไม่ได้ โดยปกติธนาคารจะไม่ลงรายการบัญชีแต่หมายเหตุไว้ในทะเบียนตัวเงินช้อลดค ให้อู่ว่าเรียกเก็บเงินแล้วเมื่อวันที่เท่าใด และเรียกเก็บ

เงินไม่ได้เพราะเหตุใด ธนาคารบางแห่งจะแยกบัญชีตัวเงินที่ค้างชำระเป็นอีกบัญชีหนึ่งต่างหากก็ได้ โดยลงบัญชีดังนี้.-

ลน. บัญชีตัวเงินช้อลค - เกินกำหนดชำระ

จน. บัญชีตัวเงินช้อลค

การลงบัญชีเมื่อธนาคารตัวแทนหรือสาขาช่วยเรียกเก็บเงินตามตัวนั้นแทนธนาคาร โดยทั่วไปธนาคารจะเพียงแค่นั้นก็เพียงพอเหตุไว้ในทะเบียนตัวเงินช้อลค ว่าใครส่งตัวนั้นให้ธนาคารตัวแทนหรือสาขาใดเรียกเก็บแทน เมื่อวันที่เท่าใด โดยไม่ผ่านรายการทางบัญชี แต่กรณีมีตัวเงินครบกำหนดและส่งไปให้ธนาคารตัวแทนหรือสาขาเรียกเก็บเป็นจำนวนมาก ธนาคารจะผ่านรายการทางบัญชีก็ได้ ดังนี้.-

เมื่อธนาคารส่งตัวเงินไปเรียกเก็บ

ลน. บัญชีตัวเงินช้อลค - ส่งไปเรียกเก็บ

จน. บัญชีตัวเงินช้อลค

เมื่อธนาคารตัวแทนแจ้งว่าเรียกเก็บเงินตามตัวได้แล้ว

ลน. บัญชีธนาคารตัวแทน

จน. บัญชีตัวเงินช้อลค - ส่งไปเรียกเก็บ

เมื่อธนาคารตัวแทนแจ้งว่าเรียกเก็บเงินตามตัวไม่ได้

ลน. บัญชีตัวเงินช้อลคเกินกำหนด

จน. บัญชีตัวเงินช้อลคส่งไปเรียกเก็บ

กรณีลูกค้านำเงินมาชำระเมื่อเลยวันกำหนดในตัวธนาคารจะคิดดอกเบี้ยอีกอัตราหนึ่งสำหรับวันที่เกินกำหนดในตัว โดยคิดแบบการให้เครดิตประเภทอื่นไม่ใช่อัตราช้อลค เช่น คิดเป็นเงินใหญ่ยืม หรือเบิกเกินบัญชีซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าดอกเบี้ยช้อลคตัวเงิน เช่น จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ถ้านายแดงยังไม่มาชำระ แต่มาชำระวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยประมาณร้อยละ $\frac{๔}{๑๐}$ หรือร้อยละ ๑๐ แต่จะไม่เกินร้อยละ ๑๔ ตามพระราชบัญญัติอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการธนาคาร พ.ศ. ๒๕๐๕

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับซื้อลดตั๋วเงินต่างประเทศ

ตั๋วเงินต่างประเทศ (Foreign Bills) เป็นตั๋วที่ผู้ออกหรือผู้จ่ายจ่ายโดยฝ่ายหนึ่ง อยู่ในต่างประเทศ ซึ่งใดแก่ตั๋วที่เกิดจากการส่งสินค้าออกและสั่งสินค้าเข้า ดังนั้นจำนวนเงินที่ระบุ ในตั๋วจึงเป็นเงินตราคนละสกุลกัน การให้บริการของธนาคารในการรับซื้อตั๋วประเภทนี้จะเป็นไป ในรูปของกำไรขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนเงินตรา ซึ่งต่างกับการซื้อตั๋วในประเทศซึ่งธนาคารจะ ใ้ได้รับในรูปของดอกเบี้ยหรือส่วนลด

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจะกำหนดโดยสมาคมธนาคารไทย โดยทางสมาคมจะแจ้ง ธนาคารพาณิชย์ทุกวันว่าอัตราซื้อในวันนั้นเป็นเท่าใด อัตราขายเป็นเท่าใด ธนาคารพาณิชย์ รับซื้อลดตั๋วจะต้องหักส่วนลดไว้เท่าใดในวันหนึ่ง ๆ (ดูตัวอย่างหมายเลข ๑๘)

ตามตัวอย่างหมายเลข ๑๘ แสดงว่าในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๑๗ เงินเหรียญอเมริกัน อัตราซื้อเหรียญละ ๒๐.๒๕ อัตราขายเหรียญละ ๒๐.๕๕ ถ้าลูกค้านำตั๋วแลกเงินสมมุติ จำนวนเงินระบุในตั๋ว ๑,๐๐๐ เหรียญ กำหนด ๑ เดือน ธนาคารจะหักส่วนลดออกเหรียญละ ๒๐ สตางค์ คือจ่ายให้เหรียญละ ๒๐.๒๕ บาท โดยลงบัญชีดังนี้.-

ด. ตั๋วแลกเงินซื้อลด	๒๐,๐๕๐
จ. เงินสดหรือบัญชีลูกคา	๒๐,๐๕๐
เมื่อครบกำหนด ๑ เดือน ลูกค้านำเงินมาชำระธนาคารจะลงบัญชีดังนี้.-	
ด. เงินสดหรือบัญชีลูกคา	๒๐,๐๕๐
จ. ตั๋วแลกเงินซื้อลด	๒๐,๐๕๐

ถึงแม้ว่าวันที่ตั๋วครบกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนที่สมาคมกำหนดจะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม ใ้ซื้ออัตราในวันที่นำตั๋วมาขายเป็นเกณฑ์

ส่วนหลักเกณฑ์ในการพิจารณารับซื้อคงเหมือนกับการพิจารณารับซื้อลดตั๋วเงินในประเทศ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ขอทามและบทลงโทษในการกั้ยม

ขอทามในการกั้ยม ไ้ดแก.-

- ๑. ห้ามมิให้กรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้กั้ยมเงิน รวมทั้งการกั้ยมดังนี้.-
  - ก. การกั้ยมที่ใ้แก่ภริยา หรือสามีของกรรมการนั้น

THE THAI BANKER'S ASSOCIATION
 INTER MEMBER BANK RATE
 AGREED WITH FOREIGN BANKERS

PRIVATE & CONFIDENTIAL
 For The Manager only
 INTERBANK £

SPECIMEN

DATE JANUARY 14, 1974.

US \$ 20.32 1/2 / 20.42 1/2

	Buying Rate		Selling Rate	
	Sight Bill	T/T. Bill.	T/T and D/D	
US \$.	20.25	20.30	20.45	
£.	45.74 1/2	45.25 1/2	45.62 1/2	
M \$.	8.13 1/2	8.15 1/2	8.28 1/2	
S \$.	8.10	8.12	8.25	
HK \$.	3.95 3/4	3.96 3/4	4.05 1/4	
I. Rs.	-	-	-	
DM.	7.19 1/4	7.21	7.27 1/4	

Cross Rate	US \$.	per £1.00
	2.2295 / 2.2310	per US\$1.00
	2.4687 / 2.4687	per US\$1.00
	2.4795 / 2.4995	per US\$1.00
	5.0740 / 5.1140	per US\$1.00
I. Rs.	-	
DM.	100.00	per US\$35.52 / 35.56

Usance Bills Buying Rate

	£.	Less	Stangs	per month	from	sight	bill	rate
US \$.	"	56	"	"	"	"	"	"
M \$.	"	20	"	week	"	"	"	"
S \$.	"	1.5	"	"	"	"	"	"
HK \$.	"	1.5	"	"	"	"	"	"
		0.75						

SIGHT BUYING RATE FOR STERLING OUTSIDE UNITED KINGDOM.

Drawn on Continent of Europe less 3 Stangs per £ 1. from the best buying sight rate.
 Drawn on other Countries less 6 Stangs per £ 1. from the best buying sight rate.
 Drawn on Malaysia, Hongkong, Borneo may be purchased at the best buying sight rate.

SIGHT BUYING RATE FOR DOLLARS OUTSIDE UNITED STATES.

Drawn on other Countries less 2 1/2 Stangs per US. \$ 1.00 from sight bill buying rate.

Except Bill on United Kingdom, Europe, Singapore, Hongkong, Malaysia, Japan, can be purchased without deduction.

Any bank quoting better rates than the above is breaking The Thai and Foreign Banks' Agreement

ข. การกู้ยืมที่ให้แก่ทางหุ้นส่วนสามัญกรรมการผู้นั้น หรือภริยา หรือสามีของ กรรมการผู้นั้นเป็นหุ้นส่วนอยู่

ค. การให้กู้ยืมเงินแก่ทางหุ้นส่วนจำกัดที่กรรมการผู้นั้น หรือภริยา หรือสามีของ กรรมการผู้นั้นเป็นหุ้นส่วนจำกัด จำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ

๒. ห้ามมิให้กู้ยืมเงิน การให้เครดิตโดยการซื้อลดหรือรับช่วงซื้อลดตัวเงินอย่างใด อย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันกับลูกคาคคนใดคนหนึ่งในขณะที่เดียวกันเกินอัตราส่วนกับเงินกองทุน ตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ควบคู่ความเห็นชอบของรัฐมนตรี เว้นแต่จะได้รับ ผอนผันโดยมีเงื่อนไข

การให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ ให้ถือว่าเป็นการให้กู้ยืมรายเดียวกัน การให้กู้ยืมที่อยู่นอกเหนือข้อห้ามข้างตน คือ

ก. การให้กู้ยืมเงินโดยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์อื่นที่ธนาคาร แห่งประเทศไทยกำหนด

ข. การให้กู้ยืมเงินโดยมีประกันด้วยหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์อื่นตาม ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เฉพาะส่วนที่ไม่เกินมูลค่าแห่งหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่ธนาคาร พาณิชย์ใดที่ราคารับไว้เป็นประกัน

ค. ให้เครดิตโดยการซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตัวเงินตามที่ธนาคารแห่ง ประเทศไทยกำหนด

ขณะอัตราส่วนของการให้กู้ยืมต้องไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของเงินกองทุน แกลูกค้าแต่ละ ราย ซึ่งใช้อัตราส่วนนี้มาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๔

บทลงโทษ

ในเรื่องการให้กู้ยืม หรือให้เครดิตโดยการซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลด พระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้กำหนดบทลงโทษธนาคาร และผู้บริหารงานธนาคารพาณิชย์ ไว้ดังนี้.-

๑. กรณีธนาคารทำผิดตามข้อห้าม เช่น ให้กรรมการของธนาคารนั้นกู้ยืมเงิน หรือ ให้บุคคลคนใดคนหนึ่ง กู้ยืมเงินเป็นอัตราส่วนเกินเงินกองทุนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดโดย การกู้ยืมนั้นไม่เขาขายชอยกเวนของข้อห้าม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และกรณี เป็นความผิดต่อเนื่องกันให้ปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาท ตลอดเวลาที่ยังทำการฝ่าฝืนข้อห้าม

ในขณะนั้นเพื่อเป็นการลงโทษธนาคาร

๒. เป็นการลงโทษผู้บริหารของธนาคาร คือถ้าทำการฝ่าฝืนข้อห้ามข้างต้นกรรมการของธนาคารนั้น หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการธนาคารนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย